

Uppföljande granskning av samverkan kring barn som riskerar att fara illa

Melleruds kommun

Augusti 2021

Sara Ljungberg, projektledare

Sofia Bengtsson, projektmedarbetare

Lars Dahlin, kvalitetssäkrare

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Melleruds kommun genomfört en uppföljande granskning av samverkan kring barn som riskerar att fara illa. Av den tidigare granskningen framgick att socialnämnden och kultur- och utbildningsnämnden inte har säkerställt en ändamålsenlig samverkan kring barn som far illa eller riskerar att fara illa. Syftet med uppföljningen är att bedöma om nämnderna har vidtagit relevanta åtgärder till följd av den granskning som tidigare genomförts.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att nämnderna *i allt väsentligt* vidtagit relevanta åtgärder till följd av den granskning som tidigare genomförts.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning
Har socialnämnden antagit mål som bidrar till att kommunfullmäktiges mål kopplat till barns uppväxtvillkor uppnås?	Saknar bedömning ☐
Har kultur- och utbildningsnämnden och socialnämnden utvecklat en plan och ändamålsenliga forum för samverkan kring barn och ungdomar?	Ja ☒
Har nämnderna tillsammans utvecklat riktlinjer för samverkan mellan nämnderna kring barn och unga, där orosanmälningar är ett viktigt område?	Ja ☒
Följer socialnämnden regelbundet upp statistik avseende ansökningar och orosanmälningar kring barn som far illa eller riskerar att fara illa?	Ja ☒
Har kultur- och utbildningsnämnden och socialnämnden verkat för att det skapas en lokal nivå inom ramen för Västbus/Vårdsamverkan?	Ja ☒
Har nämnderna tillsett att formerna och innehållet i samverkan regelbundet följs upp, som grund till vidare utveckling inom ramen för nämndernas systematiska kvalitetsarbete?	Ja ☒

Granskningsresultat

Den tidigare granskningen

lakttagelser och samlad bedömning

PwC genomförde 2017 på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Melleruds kommun en granskning av samverkan kring barn som far illa eller som riskerar fara illa i Melleruds kommun. Av granskningen framgick att socialnämnden och kultur- och utbildningsnämnden *inte* har säkerställt en ändamålsenlig samverkan kring barn som far illa eller riskerar att fara illa.

I granskningen konstaterades att kommunfullmäktige beslutat om mål att alla barn ska erbjudas en god start i livet, men det var bara kultur- och utbildningsnämnden av nämnderna som antagit egna mål inom området. Vidare skedde samverkan kring barn som far illa eller riskerar fara illa, i mycket begränsad utsträckning. Detta då socialnämnden de senaste åren har haft svårt att rekrytera personal till sin verksamhet, vilket i sin tur påverkat möjligheten att bibehålla och bygga upp nya samverkansforum och relationer negativt.

Revisorernas rekommendationer

I revisionsrapporten lämnades totalt sex rekommendationer:

- Socialnämnden bör anta mål som bidrar till att kommunfullmäktiges mål kopplat till barns uppväxtvillkor uppnås.
- Kultur- och utbildningsnämnden och socialnämnden bör utifrån lagstiftning och kommunfullmäktiges mål utveckla en plan och ändamålsenliga forum för samverkan kring barn och ungdomar.
- För att stärka förutsättningarna för en ändamålsenlig samverkan, samsyn och minska personberoendet, bör nämnderna tillsammans utveckla riktlinjer för samverkan mellan nämnderna kring barn och unga, där orosanmälningar är ett viktigt område. Kultur- och utbildningsnämnden har tagit fram visst stöd för orosanmälningar. Detta bedömer vi kan utvecklas så att roller, ansvar, ärendegång m.m. framgår tydligt i en rutin inom området. Detsamma gäller socialnämnden som helt saknar en dokumenterad rutinbeskrivning inom området. Då ärendeprocessen inom området berör båda nämnderna, bör arbetet även här ske i samverkan för att underlätta tydlighet och samsyn.
- För att berika sitt systematiska kvalitetsarbete bör socialnämnden regelbundet följa upp statistik avseende ansökningar och orosanmälningar kring barn som far illa eller riskerar att fara illa.
- Kultur- och utbildningsnämnden och socialnämnden måste från kommunens sida verka för att det skapas en lokal nivå inom ramen för Västbus/Vårdsamverkan.
- I samband med att nämnderna utvecklar sin samverkan bör nämnderna tillse att formerna och innehållet i samverkan regelbundet följs upp, som grund till vidare utveckling inom ramen för nämndernas systematiska kvalitetsarbete.

I kommunfullmäktiges budget 2021 framgår följande mål:

- Melleruds kommun tar ansvar för vår livsmiljö, arbetar förebyggande och värnar förutsättningarna för ett gott liv i ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv.
- Melleruds kommun är välkomnande och inbjuder till medskapande - internt och externt - för en utvecklad samhällsservice och ökad attraktivitet.
- Melleruds kommun främjar företagsamhet, företagande och föreningsliv.

Både kultur- och utbildningsnämnden och socialnämnden har inför 2021 brutit ner kommunfullmäktiges mål. Kultur- och utbildningsnämnden har mål inom områden som kunskapsresultat, behörighet, samt trygghet och studiero med viss koppling till barns uppväxtvillkor.

Den uppföljande granskningen visar att socialnämnden inte specifikt antagit mål som rör barns uppväxtvillkor, men enligt uppgift arbetar verksamheten aktivt med att införliva barnkonventionen i gällande styr- och ledningsdokument, bland annat i dokument för handläggning i verksamhetssystemen för individ- och familjeomsorg. Vidare beskrivs socialnämnden som engagerade i implementeringen.

Bedömning

Revisionsfråga 1: Har socialnämnden antagit mål som bidrar till att kommunfullmäktiges mål kopplat till barns uppväxtvillkor uppnås?

Saknar bedömning. Kommunfullmäktiges mål har sedan den tidigare granskningen ändrats och barns uppväxtvillkor är inte längre ett specifikt mål. Socialnämnden har utifrån kommunfullmäktiges nuvarande målstuktur brutit ner egna mål. Några målsättningar avseende barns uppväxtvillkor har inte antagits, men socialnämnden arbetar aktivt med att införliva barnkonventionen i gällande styr- och ledningsdokument.

Plan och forum för samverkan kring barn och ungdomar

Revisionsfråga 2: Har kultur- och utbildningsnämnden och socialnämnden utvecklat en plan och ändamålsenliga forum för samverkan kring barn och ungdomar?

Iakttagelser

I den tidigare granskningen framkom att samverkan mellan socialnämnden och kultur- och utbildningsnämnden tidigare hade fungerat tillfredsställande, men på grund av socialförvaltningens höga personalomsättning hade tidigare etablerade samverkansformer fallit bort.

Som framgår av kultur- och utbildningsnämnden yttrande ovan har samtlig personal på individ- och familjeomsorgens (IFO) barn- och ungdomsavdelning bjudits in till kultur- och utbildningsförvaltningens ledningsgrupp för att utveckla samarbetet. Vid mötet bestämdes att deltagare från IFO bjuds in till möten där förvaltningens elevhälsopersonal träffas. Vidare uppges att möten mellan IFO och ledningsgruppen har hållits där man utvecklat en ny rutin för anmälningsmöte när skolan befarar att ett barn far illa. En blankett vid orosanmälan har även diskuterats under två gemensamma möten.

I intervju uppges att det i perioder under 2020 har varit fortsatt hög personalomsättningen hos både socialförvaltningen och kultur- och utbildningsförvaltningen, vilket har påverkat

Bedömning

Revisionsfråga 2: Har kultur- och utbildningsnämnden och socialnämnden utvecklat en plan och ändamålsenliga forum för samverkan kring barn och ungdomar?

Ja. Vi bedömer att det finns en plan och forum för samverkan som också beslutats politiskt av kultur- och utbildningsnämnden i syfte att utveckla samverkan. Det finns en stående inbjudan till enhetschefen för barn- och ungdom på socialtjänstens individ- och familjeomsorg att delta på de centrala elevhälsoteamets möten som hålls vid tre tillfällen per termin. Syftet är att utveckla och följa upp samverkan och gemensamma rutiner vid misstanke eller konstaterande av att barn far illa. Vid tiden för uppföljningen ser personalsituationen bättre ut inom socialnämnden vilket också skapar bättre förutsättningar för en fungerande samverkan.

Vi noterar att ett motsvarande beslut avseende plan och forum för samverkan inte har fattats av socialnämnden, något som enligt vår mening skulle utveckla styrningen och strukturen för samverkan ytterligare.

Riktlinjer för samverkan mellan nämnderna

Revisionsfråga 3: Har nämnderna tillsammans utvecklat riktlinjer för samverkan mellan nämnderna kring barn och unga, där orosanmälningar är ett viktigt område?

lakttagelser

I den tidigare granskningen framkom att kultur- och utbildningsnämnden hade tagit fram ett visst stöd för orosanmälningar. Stödet kunde dock utvecklas avseende roller, ansvar, och ärendegång. Socialnämnden saknade vid tiden för granskningen en rutinbeskrivning avseende mottagande av orosanmälan.

Sedan den tidigare granskningen har möten hållits mellan kultur- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen där gemensamma rutiner upprättats för orosanmälan till socialtjänst och anmälningsmöte enligt 14 kap 1 § socialtjänstlagen. Dessa rutiner finns tillgängliga på kommunens intranät. För att säkerställa att adekvat och riktig information kommer socialtjänsten till del har blanketter för informationsärendet tagits fram. Även dessa finns tillgängliga på kommunens intranät. Vidare har kultur- och utbildningsförvaltningen i samverkan med kommunens tidigare IFO-chef samt kommunens kuratorer gemensamt upprättat rutiner vid ogiltig frånvaro i skolan. Av rutin för ogiltig frånvaro framgår att vid fortsatt ogiltig frånvaro bjuds individ- och familjeomsorgen in till mötet. Vi har även tagit del av en barnsamverkansrutin mellan förskola, barnavårdscentral (BVC), och IFO, daterad 2020-02-10.

Både kultur- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen bedömer att det vid tiden för uppföljningen finns en ändamålsenlig organisation och ansvarsfördelning för att ta emot och göra orosanmälningar. Vidare är bedömningen att det finns tillräckliga rutiner och strukturer på plats och dessa beskrivs som ändamålsenliga. Utmaningen som finns är att rutinerna som tagits fram följs av personalen. I tider av bristande kontinuitet av personal uppges att kännedomen om rutinerna och riktlinjerna varit lägre. Respektive förvaltning har därmed fått arbeta aktivt med att informera och att säkerställa att dessa följs. Som tidigare nämnt är personalsituationen inom socialnämnden förbättrad vilket också skapar bättre förutsättningar för en god efterlevnad av rutiner. Vidare finns forum för att diskutera rutiner och riktlinjer genom bland annat elevhälsomötena.

Lokal nivå inom Västbus/Vårdsamverkan

Revisionsfråga 5: Har kultur- och utbildningsnämnden och socialnämnden verkat för att det skapas en lokal nivå inom ramen för Västbus/Vårdsamverkan?

lakttagelser

I den tidigare granskningen framkom att det varit svårt att etablera en Västbusgrupp på lokal nivå med hänvisning till socialförvaltningens utmaningar med personalförsörjningen.

Den uppföljande granskningen visar att kultur- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen regelbundet deltar i möten med lokal vårdsamverkansgrupp samt i SIP möten (samordnad individuell plan) när man bedömer att insatser behöver samordnas för att ett barn ska få rätt hjälp och stöd. I dessa möten ingår även hälso- och sjukvården samt vårdnadshavare. Enligt uppgift har Västbus ersatts med vårdsamverkan och SIP-möten. Bedömningen från socialförvaltningen och kultur- och utbildningsförvaltningen är att arbetet i dessa grupper idag fungerar väl. Inom kultur- och utbildningsförvaltningen är det samma person som leder elevhälsomötena som är med i den lokala vårdsamverkansgruppen.

Bedömning

Revisionsfråga 5: Har kultur- och utbildningsnämnden och socialnämnden verkat för att det skapas en lokal nivå inom ramen för Västbus/Vårdsamverkan?

Ja. Vi bedömer att socialnämnden och kultur- och utbildningsnämnden har verkat för att det skapats en lokal vårdsamverkansgrupp.

Uppföljning inom ramen för samverkan mellan nämnderna

Revisionsfråga 6: Har nämnderna tillsett att formerna och innehållet i samverkan regelbundet följs upp, som grund till vidare utveckling inom ramen för nämndernas systematiska kvalitetsarbete?

lakttagelser

I den tidigare granskningen framkom att någon uppföljning avseende samverkan mellan kultur- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen inte hade skett. Det fanns dock förhoppningar om att detta skulle kunna förbättras i samband med att socialförvaltningens personalsituation förbättrades.

Som tidigare nämnt i revisionsfråga 2 är syftet med den stående inbjudan till enhetschefen för barn- och ungdom att delta på de centrala elevhälsoteamets möten att utveckla och följa upp samverkan och gemensamma rutiner vid misstanke eller konstaterande av att barn far illa. Vidare har samverkan mellan förvaltningarna diskuterats och utvärderats i möte mellan förvaltningschef för kultur- och utbildningsnämnden och socialnämnden senast februari 2021.

Kultur- och utbildningsförvaltningen skickar ut enkäter till samtliga rektorer för att bedöma samarbetet mellan rektorer och IFO efter varje läsår. Enkätfrågorna berör hur respektive rektor upplever samarbetet med IFO, om samarbetet har förändrats över tid, vad som fungerar bra och mindre bra. En motsvarande enkät från socialförvaltningens håll har inte gjorts.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Melleruds kommun genomfört en uppföljande granskning av samverkan kring barn som riskerar att fara illa. Av den tidigare granskningen framgick att socialnämnden och kultur- och utbildningsnämnden inte har säkerställt en ändamålsenlig samverkan kring barn som far illa eller riskerar att fara illa. Syftet med uppföljningen är att bedöma om nämnderna har vidtagit relevanta åtgärder till följd av den granskning som tidigare genomförts.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att nämnderna *i allt väsentligt* vidtagit relevanta åtgärder till följd av den granskning som tidigare genomförts.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning	
Har socialnämnden antagit mål som bidrar till att kommunfullmäktiges mål kopplat till barns uppväxtvillkor uppnås?	Saknar bedömning Kommunfullmäktiges mål har sedan den tidigare granskningen ändrats och barns uppväxtvillkor är inte längre ett specifikt mål. Några målsättningar avseende barns uppväxtvillkor har inte antagits, men socialnämnden arbetar med att införliva barnkonventionen i gällande styr- och ledningsdokument.	
Har kultur- och utbildningsnämnden och socialnämnden utvecklat en plan och ändamålsenliga forum för samverkan kring barn och ungdomar?	Ja Vi bedömer att det finns en plan och forum för samverkan. Det finns en stående inbjudan till enhetschefen för barn- och ungdom på socialtjänstens individ- och familjeomsorg att delta på de centrala elevhälsoteamets möten som hålls vid tre tillfällen per termin.	
Har nämnderna tillsammans utvecklat riktlinjer för samverkan mellan nämnderna kring barn och unga, där orosanmälningar är ett viktigt område?	Ja Det finns rutiner och riktlinjer på plats. Riktlinjer, rutiner och blanketter har utvecklats tillsammans, bland annat avseende orosanmälningar och ogiltig frånvaro i skolan.	

2021-07-01

Lars Dahlin

Sara Ljungberg

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Melleruds kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den [2021-02-04]. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.